

Paul-ŋum Tuyuutai Galatia-ġmiunun

¹ Uvaŋa Paul. Uqqiraqtaunungitchuŋa iñuich pisulhatigun. Aglaan Agaayyutim Aapauruam anipkakkanan Jesus Christ tuqunaruaniñ piksraq-taagigaŋa tuyuġipluŋa uqqiraqtautqupluŋa.

² Aglaktuŋa taavrumiŋa tuyuutmik ukpiqtuanjuruapayaanun Galatia-mi. Ukpiqtuanjuruat aniqatit uvani tuyuqmiut nayaanjanik.

³ Uvvatuq Agaayyutim Aapagikkapta suli Jesus Christ atannapta iħuaqqutillaŋniaglisi suli tutqiksillusi.

⁴ Jesus qaitchuq inmiñik piqutigiplugich killuqsautivut annautisukhuta marrumakŋa pigiitchuamiñ iñuuniaħiptikniñ maligutlugu pisulħa Agaayyutim Aapagikkapta.

⁵ Taatnamik Agaayyun kamagilakput taimuŋa. Amen.

Tusaayugaagiksuaq Atautchiiñauruq

⁶ Uvaŋa kaniqsiñiaġukkiga una, Suvaatatai ayaktiġniqpisiuŋ Jesus akuqtuiŋanikapsi sivuani anniqsuqtiksrauplugu. Iħuaqqutriħiġmigun tuqluġaasi piqatautquplusri ilaani Christ-kun, aglaan naalaġnirusi atlamun tusaayu-gaagiksuamun.

⁷ Uvva, atlamik tusaayugaagiksuamik piitchuq! Aglaan ilaŋisa iñuich alapititkaasi atlaŋnuqtaġniaqlugu tusaayugaagiksuaq Christ-kun.

8 Quliaqtuağutigipsi tusaayugaagiksuamik nalaunnaruakun. Aglaan ilañisa iñuich uqautigaasi atlanñuqlugu. Uvagut naagaqaa isagulgum qılanmiñ uqağiguptigu atlanñuqlugu nalaunnangitchuq. Agaayyutim piyaqquğligich quliaqtuaqaqtuat atlanñuqlugu.

9 Uqautigitqinñiağiga uqautigikkağa sivuani, Quliaqtuaqaliqput tusaayugaagiksuamik nalaunnaruakun akuqtukkaqsi, aglaan atlat iñuich quliaqtuağigaat atlanñuqlugu. Agaayyutim suksraunğıqsinniağai taatnatchich iñuich qanapak taimuğa.

10 Quliaqtuağikapku tusaayugaagiksuaq quliaqtuatlaitchuğa quyalisulhiñaglugich iñuich. Savak-tauruğa Christ-mi. Taatnaqluguasiñ pisuqtilaaptun quyalisulhiñagiga Agaayyun. Uvağa quyal-itñinjangitchuğa iñunñik.

Qanuqhuni Paul-ñum Uqqiraqtiguqtilağa

11 Aniqatiumaan, ilitchuğitqugipsi uumiņa, tusaayugaagiksuaq quliaqtuağikkağa iñunñiñ ingitchuq.

12 Atakkii akuqtungitchiga iñunñiñ, naagaqaa kia-unniñ ilisautingitkağa, aglaan akuqtuğiga tusaayugaagiksuaq Jesus Christ-ñum sagviutipmağa.

13 Tusaagiksi qanusiutilağa iñuk iñuunñağma Jew-ñuruat ilitqusiaticun. Pisuqtilaaptun nagliksaaqtitatka ukpiqtuanñuruat Agaayyutmun suli piyaqquğniaqlugich ilunñuktaitluğa.

14 Kamaksritlukluğa Jew-ñuruat ilitqusiaticun iñugiaktuaniñ iñuqatiumniñ, piyummatigillapi-aqlugu ilitqusiaticun sivulliapta.

15 Agaayyutim iluaqqutriligmigun piksraq-taagigaanja savautitqupluni anigaluaqtitnana.

16 Nakuunasugigaa sagviihiksrani igñigmiñik uvamnun quliaqtuağitquplugu tusaayugaagiksuaq Jesus-mik Jew-ñunitchuanun. Taatnaqluna ikayuqtisiunitchuna iñunniñ.

17 Jerusalem-munitchuna taapkununa uqqiraqtanjaniktuanun sivumni aglaan qilamiksrollapiaqluna Arabia-muktuna. Kinuagunaasii utilgitchuna Damascus-mun.

18 Jerusalem-muktuna pinasut ukiut aquatigun qinigiaqlugu Peter nayuutiplunaasiiñ ilaani akimi-ani uvluni.

19 Qiniñitkitka atlat uqqiraqtit kisan James, nukatchiağikkaña Atanguruam.

20 Aglaatka sagluuqtuanunitchut. Sivugaani Agaayyutim uqaqtuna ilumutuuruamik.

21 Kinuagun Syria-muktuna Cilicia-munlu.

22 Ukpiqtuanuruat Judea-mi ilisimanjitkaatña kigiñapkun.

23 Ilinisa tusaalhiñağaatña itna, “Taamna iñuk nagliksaaqtitigikkaqput sivuani piyaquğniaqlugulu ukpiqqutvut aglaan pakma quliaqtuağiliutiniğaa ukpiqqun inmiñik.”

24 Aasiñ ilinisa nangagaat Agaayyun piqutigipluna.

2

Paul-ñum Akuqtukkauha Atlanun Uqqiraqtinun

1 Aquatigun akimaiğuuatlat ukiut Jerusalem-mun utilgitchuna piqasiqluna Barnabas-mik, suliaullautripluna Titus-mik.

2 Aullaqtuṇa Agaayyutim aullatqiqup-maṇa. Sivulliuqtauruat ukpiqtuanḡuruani suksraagitñitqunḡitkitka quliaqtuaḡianikkamnik suli quliaqtuaḡiniakkamnik. Taatnamik ilitchuḡipkaḡitka tusaayugaaḡiksuamik quliaqtuaḡikkamnik katimmatillakmatṇa.

3 Kia-unnniñ nunuriñiaṇitkaa tuvaaqatiga Titus nalunaitṇutchiqulugu Jew-ṇuṇitkaluaqtitlugu.

4 Iṇaṇisa ukpiqsriṇṇuaqtit Titus taatnaquniḡaat. Ilaliutiniqsut nalunautchiṇutin naipiq-tuḡniaḡhiṇaḡhuta. Ilitchuḡisukkaat patchisailiqput Jesus Christ-kun Jew-ṇuruat maligutaksraṇitñiñ. Aasriiñ savaktaaḡrugiliutitqiquḡaatigut Moses-ṇum maligutaksraiñun.

5 Taatnaqugaluaqtitluta malinṇuḡutingitchugut takku iñuuniaquplusi maligullugu ilumutun tusaayu-gaaḡiksuaq.

6 Tamatkua kamagikkauplutiṇ sivulliuqtauruat ilaraḡaiṇitchut sumik quliaqtuaḡikkamnun. Taamna nipliuttutigigiga atakkii uvamnun taapkua sivil-liuqtauruat itmiut atlatun iñuktitun. Sivugaani Agaayyutim kiñaunnniñ nakuutluṇitchuq atlaniñ iñuñniñ.

7 Aglaali ilitchuḡigaat Agaayyutmun uvaṇalu Peter-lu quliaqtuaḡuḡiqpuk tusaayugaaḡiksuamik, uvaṇa Jew-ṇuṇitchuanun aasiili Peter Jew-ṇuruanun.

8 Agaayyutim Peter uqqiraqtigūqtitkaa Jew-ṇuruanun, suli uqqiraqtigūqtitluna Jew-ṇuṇitchuanun.

9 James-lu Peter-lu suli John, kamagikkauplutiṇ sivulliuqtauruat, ilitchuḡigaat Agaayyutim qaitchiḡha uvamnun uumiṇa savaaqaḡigmik.

Akuqtuqhunuk ilaligaatiguk uvaŋalu Barnabas-lu. Tarra aŋiġutirugut quliaqtuatlasiplunuk tusaayugaagiksuamik Jew-ŋuŋitchuanun aasiili ilinich Jew-ŋuruanun.

¹⁰ Injilhiñaġniqsut itqagıtquplugich inuqsraqhutin ukpiqsriruat Jerusalem-mi, taatna taamna piyummatigisuugaluakkaga atuumatquplugu.

Paul-ŋum Natqiksruġaa Peter Antioch-mi

¹¹ Aquagun Peter Antioch-mukman akilliligiġa iŋugiaktuat ukpiqsriruat takkuatni atakkii killukuagŋniqsuq.

¹² Itnauvva Peter killukuagtug. Peter Antioch-mun agġianikman niġiqatausugaluagŋniqsuaq ukpiqsriruanuplutiŋ Jew-ŋuŋitchuani. Aglaan ilaŋich James-kuayaat tikitmata Peter-m iqsigiliutinigai iŋuich isumaqaqtuat iŋuŋnun nalunaitmiutchiġuqługich. Taatnamik Peter piigŋniqsuq inmiŋik Jew-ŋuŋitchuaniŋ niġiqatiginaiqługillu.

¹³ Atlat Jew-ŋuplutiŋ ukpiqsriruat ilaliutiniqsut Peter-mun niġiqataunaiqhutiŋ Jew-ŋuŋitchuani taimmaasriiŋ ukpiŋŋuaqtiguhutiŋ. Unniŋ Barnabas malinŋuġutipmiŋniqsuq Peter-mun.

¹⁴ Ilitchuġikapku iŋuunianilhat tuvraġlugu ilumutuuruana tusaayugaagiksuam uqautigiga Peter sivuġaatni iluqaŋisa, “Jew-ŋugaluagtutin aglaan iŋuuniaqtutin Jew-ŋuŋitchuatun. Suvaatami nunurivigich Jew-ŋuŋitchuat maligutchtitquplugich Jew-ŋuruat atuilhatnik?”

*Jew-ŋuruatlu Jew-ŋuŋitchuatlu Anniqsuqtaurur
Ukpiqsriłikun*

15 Ilumutuullapiaqtuq Jew-ḡupluta animaliqput, makunatituunḡilaq Jew-ḡunḡitchuatun killuqsaqtitun.

16 Agaayyutim nalaunḡasripkaḡumiñaitkaatigut inḡmiñi tupiksriḡhiñagupta maliḡutaksramik, aglaan nalaunḡasripkaḡniaḡaatigut ukpiqsrigupta Jesus Christ-mik kisanik. Taamna nalupqinaigigikput. Taatnaqhuta ukpiḡigikputtuuq Jesus Christ, aasiin ukpiqsriḡhiñagupta Jesus Christ-mik Agaayyutim nalaunḡasripkaḡniaḡaatigut. Agaayyutim nalaunḡasripkaḡumiñaitkaa kiñapayaaq nalaunḡasuktuaq Agaayyutmi tupiksriḡhiñalhagun maliḡutaksramik.

17 Isummatigilakput una, tunḡavigiguptigu Christ ilaanun nalaunḡasripkaquluta sivuḡaani Agaayyutim, iḡitchuḡiraupmiugut killuqsaqtauniḡluta atripluḡich iluḡaisa Jew-ḡunḡitchuat. Taamna qinḡiqtitpa Christ-tuuq killuqsaqtauniḡlugu? Naagapiagataq, taamna ilumutuunḡitchuq.

18 Aglaan una ilumutuuruq, uqautigiqqaaqapku maliḡutaksraq iḡuanḡiñḡiplugu aasiin aquagun uqautigitqilgitḡlugu nakuuniḡlugu, taatnaqama navguiriguḡtunḡa.

19 Atakkii maliḡutaksrakun tuḡunḡaruḡa maliḡutaksramun. Pakma iñuutlasirunḡa Agaayyutim iñuutqutaagun. Christ-mi kikiaktuutiḡatauruatun piunḡa.

20 Taatnamik uvaḡaunḡiqsuq iñuuruuq, aglaan pakma Christ iñuuruq uvamni. Iñuullamni timipkun iñuullapiaḡtunḡa ukpiqsriḡḡapkun Iḡñinḡanik Agaayyutim. Piḡpagigaanḡa suli qaitchipḡluni iñuullḡmiñik piḡutigiḡlunḡa.

21 Ayanitkiga Agaayyutim ihuaqqutriha. Inuk nalaunnasritlasiniqpan Agaayyutmi tupiksrihiñahimigun maligutaksranik, Christ-ñum tuquha inuqnangitchuq.

3

Maligutaksrat naagaqaa Ukpiqsrihiq

1 Galatia-gmuisii, kinnaurusii! Kia anatkuaqpasri? Quliaqtuağutigipsi nalupqi-naillapiaqlugu tuquhagun Jesus Christ-ñum sannigutami.

2 Ilitchugisruktuñ uumiña ilipsitñiñ, akuqtuqpisiun Ipqitchuaq Irrusriq tupiksrihipsigun maligutaksramik? Naagga! Tusraagiksi tusraayugaagiksuaq ukpiğıplugulu, taatnaqhusi akuqtuğiksi Ipqitchuaq Irrusriq.

3 Aullağniiqqaqlugu Agaayyutikuahiqsi Ipqitchuakun Irrutchikun, suvaata sivutmugukpisi pakma sanjipsigun? Taamna kinnigutaullapiaqtuq!

4 Nagliksaagutiqaqtusri pisigiplugu tusraayugaagiksuaq. Suilaamun itpat? Ukpiqsrihiqsi atuğumiñaitpa? Taatniitlaitchuq!

5 Agaayyun qaitchiva ilipsitñun Ipqitchuamik Irrutchimik tupiksrikapsi maligutaksratigun? Naagga! Agaayyutim qaitchigaasri Ipqitchuamik Irrutchimik savakhuni quvignaqtuanik akunnapsitñi atakkii tusraakapsi tusraayugaagiksuaamik ukpiqsirusri.

6 Abraham-tuuq ukpiqsriñiqsuq Agaayyutmik. Taatnaqlugu Agaayyutim akuqtuğniğaa nalaunjaruağıplugu.

7 Taavrumuuna ilitchuḡitlagiksi
aullaḡvipiaqatilaan̄at Abraham-mik—iñuich
ukpiqsrruat Agaayyutmik tunḡavigiplugulu.
Tamatkua aullaḡvigigaat Abraham.

8 Agaayyutim sivuniksriqutiginiḡaa aglausimaruat uqaḡhatigun nalaunḡasripkaḡniḡnipluḡich
iñuich ukpiqsriḡhatigun. Taatnaḡluḡu
Agaayyutim quliaqtuaḡutiniḡaa Abraham
tusraayugaallautamik inḡḡaan, itnaqhuni,
“Iñupayaaq nanipayaaq ikayuusriaqagisiruq
ilipkun.”

9 Abraham ukpiqsriñiqsuq taavrumiḡa. Taatnaqhuniasii ikayuusriaqaqtuq. Taatnatuntuuq
tamatkua ukpiqsrruat Abraham-tun ikayuusriaqagisirut piqataulutiḡ ilaani.

10 Aglaan iluqatiḡ iñuich niḡiugaqaqtuat
nalaunḡaruḡusrukhuḡiḡ sivuḡaani Agaayyutim
tupiksriḡhiḡniḡmiktigun maliḡutaksramik
nuyuaḡnaqtuami piyaqquḡviḡmi ittut. Aglausimaruaq
Agaayyutim uqaḡhiḡi itna, “Kiñapayaaq
atuiḡitchuaq supayaamik aglausimaruanik
makpiḡaan̄iḡi maliḡutaksram piyaqqukkaugisiruq
piqutigipluḡu tupiksriḡḡiḡi.”

11 Taamna nalupqinaitchuq kiñaan̄niḡ
iñuk nalaunḡasripkaḡumiḡnaitchuq sivuḡaani
Agaayyutim tupiksriḡunipsuuq maliḡutaksramik,
takku uqautikkaaurugut Agaayyutim uqaḡhiḡi,
itna, “Iñuk nalaunḡaruḡa sivuḡaani Agaayyutim
iñuugisiruq ukpiqsriḡikun.”

12 Aglaan iñuk tupiksriḡruaq maliḡutaksramik
[Moses-ḡum qaisan̄amik] tunḡaviqanḡitchuq
ukpiqqutmik. Takku aglausimaruaq Agaayyutim
uqaḡhani itna, “Iñuk tupiksriḡruaq maliḡutaksram

inijqsruagipayaakkananik iñuugisiruq.”

¹³ Tupigiyumiñaitkaptigu maligutaksrapayaaq Agaayyutim patchisigigaatigut tuqqutqupluta, aglaan Christ-nun tasugaatigut Agaayyutim atanniiłhaniñ inaniutiligmigun uvaptiknun. Aglausimaruq Agaayyutim uqalhiñi itna, “Iñuk naktitauruaq napaaqtumun taamna taiyuanigłutitchiuruq.” ¹⁴ Taatnaqlugu Jesus Christ-kun taamna ikayuusriaq tikiumaniqsuq Jew-nunitchuapayaanun Agaayyutim akiqsruutigikkaña Abraham-mun. Iñupayaaq tunñaviqalhiñaqtuaq Christ-mik akuqtuigisiruq Ipqitchuamik Irrutchimik Agaayyutim akiqsruutigikkañanik.

Maligutaksratlu Akiqsruutaalu Agaayyutim

¹⁵ Aniqatiumaan, uvva urrakusraun iñunmikñaqtaq, iññuk akiqsruutipmaknik aglautiplutik suli nalupqinaiyausriqlugu avatmun, nalliaknikunniiñ suksraagumiñaitchaa taamna inillaksimaaniktuaq sivunniugun naagaqaa atlanjugumiñaitlugu.

¹⁶ Agaayyun akiqsruutiqağniqsuq Abraham-mun kinuvianjiñunlu. Agaayyun nipliñgitchuq itna, “Kinuvianun” iñugiaktuanun, aglaan niqliqsuq, “Kinuviapnun” atausriuruamun. Taamna atausriq Christ ittuq.

¹⁷ Una itnautigikkaga, Agaayyutim maligutaksraña qaisauruq 430 ukiut pianikmata nalupqinainaniqqaaqtitlugu akiqsruutaa Abraham-mun. Agaayyutim sivunniugutaa Abraham-mun nalupqinaiyausiqqaaqtitlugu suksraakkauyumiñaitchuq, atrilugu iñuum

anigutaa nalupqinaiyaqsimaruaq suksraakkauyu-
minaitmatun.

18 Uvva Agaayyutim aatchuḡniaqpatigut
akiqsruutigikkaḡanik tupiksriḡhiḡaḡupta
maligutaksramik? Qaḡaa, taatniingitchuq!
Agaayyutim aatchuutiginiḡaa ikayuusriaq
Abraham-mun inillaksimaaniktuakun
akiqsruutmigun.

19 Supayaaq tunḡaviqaqpan ukpiqsriḡḡmun,
suvaata maligutaksraqqisa? Maligutaksraq
illaḡauniqsuq aquagun tikkuagutitquplugich iḡuich
navguisaatnik maligutaksramik. Maligutaksraḡa
Moses-ḡum iḡuich maligutaksraḡigaat ag-
giḡḡiaḡhanunaglaan kinuvianjuruam akiqsruu-
tauruam. Israḡulḡich qaiḡḡiḡaḡat maligutaksraq
akunniḡutauruamun, aasriḡi tikiutiniḡaa iḡunḡnun.

20 Aglaan akunniḡutauruaq inuqnangitchuq
atausriḡhiḡaḡ iḡuk itman. Aasriḡi Agaayyun
atausriuruq taamna.

Suvaata Maligutaksraqqipa?

21 Uvvaasriḡi maligutaksraq akitḡaummatiniqpa
akiqsruutaiḡun Agaayyutim? Taatniingipiaqtuq!
Tarra maligutaksram qaitchitḡaniqpagich iḡuich
iḡuukigḡmik, ilumun nalaunḡatlanayaqtugut
Agaayyutim sivuḡaani maligutchiḡḡaptigun
taavrumiḡa maligutaksramik.

22 Aglaan taatniingitchuq. Agaayyutim
uqalḡan uqautiniḡaa iḡupayaaq tigutaanuniḡugu
killuqsautmi. Agaayyun aatchuḡunḡiqsuq
akiqsruutigikkaḡmiḡik iḡunḡnun piquḡigi-
plugich ukpiqsriḡḡatigun Jesus Christ-
mik. Aatchuutigisunḡiḡaa tamatkunḡa
tunḡaviqaqtuanun ilaanuḡhiḡaḡ.

23 Taamna ukpiqqun tikitchaluaqnagu tigutaaginigaatigut maligutaksram. Patchisaiqsi-maitchugut ukpiqqutim tikiññialhanunaglaan.

24 Maligutaksram ataniginiigaatigut ag-gigñialhanunaglaan Christ-ñum. Tarra Christ aggiqman tunñavigiaqsigikput Christ anniqsuqupluta killuqsautiptikniñ. Taatnaqlugu Agaayyutim akuqtugaatigut nalaunnasripluta ukpiqsriłaptigun Christ-mik.

25 Aasriiñ pakmapak ukpigumiñaqsikapta Christ-mik ataniqanaiqsugut maligutaksramik.

26 Taatnamik igñigiliutigaasri Agaayyutim tunñavigikapsiun Christ Jesus ukpiqsriłipsigun.

27 Iluqasri paptaakkaukapsi ataus-riññuqataurusri Christ-mi, atiplusri Christ-mik liilaa.

28 Atlagiñaiqsut Jew-ñuruatlu Greek-ñuruatlu, savaktaagruiłlu patchisaitchuatlu, añutitlu ađnatlu. Iluqasri atausriññuqataurusri Christ Jesus-mi.

29 Taatnamik, piginiqqasri Christ-ñum Abraham-ñum kinuviađipmigaasri, sulipsuuq piññaktaaginiamigiksi Agaayyutim akiqs-ruutigikkaña.

4

1 Ilallaglagu uumiña itna, igñiq paitchaktaak-srautilik ililgaanunñađmiñi atlakaungitchuq savak-taagrunmiñ, iñuqađaluanñaisa suurat inmiñun.

2 Ililgaanunñađmiñi qaunaksriqaqtuq añalatiqaqhunilu tikiññialhanunaglaan piviksram aapanan inillakkaña.

3 Taatnatuntuuq uvagut. Ililgaanunñapta silam añalarrutaisa añalatmigaatigut piguđaluaqata.

⁴ Aglaan pivik inillaksimaruaq tikitman, Agaayyutim tuyugigaa igñigikkani. Christ animaruq agnakun maligutaksrakuaquplugu.

⁵ Agaayyutim tuyugigaa tasuguklugich aṇalatittuat maligutaksramun, atakkii Agaayyutim igñigitqugaatigut ilaanun.

⁶ Ilumun Agaayyutim igñigigaasri. Taatnaqlugu Agaayyutim tuyuginigaa Irrusria Igñigmi uum-matiptiknun, taamnaasriiñ tuqluqhuni, “Abba, Aapaan.”

⁷ Taatnaqhutin Agaayyutim pisulhagun savaktaagruunqisutin, aglaan Agaayyutim igñigigaatin, aasiiñ igñiginiqpatin tarra paitchaktaaksrautiligugniqsutin.

Paul-ḡum Isrumaaluutiginiḡai Galatia-ḡmiut

⁸ Inilḡaan ilitchuqsrigaluaqasri Agaayyutmik savaktaagruurusri tamatkununa ilitqusriñun agaayyutaunqitchuanun.

⁹ Aglaan ilitchugigiksi Agaayyun—naagauvva ilumun Agaayyutim ilisimagaasri —suvaatami utigukpisi sayaitlutin atuḡumiñaitlutinlu aṇalarrutaiñun silam? Savaktaagruutqigukpisi tamatkununa tigutaanulusri?

¹⁰ Qaunaksrugisi uvlut, tatqich, ukiutlu suraḡaḡviich!

¹¹ Naviasruutigipsi savaḡhiñagasarugaluna piilaamun.

¹² Aniqatiumaan, iniqsruḡipsi uvaptun ilitquplusri, [amiami niḡiugaqasri anniq-suḡiaksrapsitñik tupiksriḡipsigun maligutaksramik,] atakkii ilinaruna ilipsisun, [amiami tiliñgitchipsi maligutchiquplusri Jew-ḡuruat maligutaksrañitñik].

Innağma ilipsitñi pimaqluktangitchipsitña.
Suvaatami pimaqluktağukpisitña pakma?

¹³ Itqağingitpisiunjami atniğñalığa
pilguirrutitqaqluğa quliaqtuaqama tusraayu-
gaagiksuamik ilipsitñun sivulligmi?

¹⁴ Atniğñautiga itkaluanñaan uuktuagutauruatun
ilipsitñun iñugluagıngitchipsitña nağğugingitluñalu,
aglaan akuqtuğipsitña israğulgatun Agaayyutim,
naagaunniñ Christ Jesus-tun.

¹⁵ Taimani qanutun quviasuktigivisi!
Piyumiñağniğupsi iraiğayaqtusri aasriiñ
iriliutilugik uvanñun. Itqallagağigiga. Suvaata
isrummatigivisitña atlanñuqlugu pakma?

¹⁶ Pakma uumiksriğugniqpik ilipsitñun uqau-
tikapsi ilumutuuruamik?

¹⁷ Tamatkua atlat iñuich maliguaqtigiliutisukkaasri,
aglaan taamna nakuungitchuq. Tamatkua
akilliliqsuqugaasri uvamnik maliquplutin ilinich
kisimin.

¹⁸ Nakuugaluaqtuq isrummatigillautagağaitñi
aglaan kisian ikayuutaukpan. Taamna nakuuruq
ataramik, nayuutilamniñhiñaungillaq ilipsitñi.

¹⁹ Ililgaanñuruasrii! Isrumaaluutigillapiagipsi
iğñisuktuatun nanirrutitqaqmatun. Kipiñniqtuğa
ilumun Christ-ñum Irrusria naamasitquplugu
ilipsitñi.

²⁰ Uvvatuq nayuutilağa ilipsitñi pakma
atlanñuğlugulu uqausriğa ilipsitñun. Qanuqsausi-
upiallaktuğa ikayuutauniksrapkun ilipsitñun.

Atrikusaun Hagar-kunlu Sarah-kunlu

21 Ilasri aṇalatitqiguktut maligutaksramun. Uqautisritṇa, tusraatlaitpisiuṇ sumik Agaayyutim uqaqtilaana maligutaksram makpiḡaanani?

22 Aglausimaruq Abraham malḡuṇnik iḡṇiqaḡniplugu, ilaqataa savaktaagrukun aḡnakun aasrii ilaqataa patchisaitchuakun aḡnakun.

23 Iḡṇiṇa savaktaagrukun aḡnakun aniruq iṇuich piqusriatigun. Aglaan iḡṇiṇa patchisaitchuakun aḡnakun aniruq Agaayyutim akiqsruutaagun.

24 Taapkuṇṇiṇa atrikusautiqaqtuṇa. Tarra taapkuak aḡnak ittuk malḡuktun sivunniugutauruaktun. Atausriq sivunniugutauruaq maligutaksrauruq Agaayyutim qaisaṇa iḡḡiḡmiṇ atiliṇmiṇ Sinai-mik. Iṇuich iṇuuruat taavrumuuna sivunniugutauruakun ittut savaktaagruatitun. Aasriiṇ aḡnaq atilik Hagar-mik taamna sivunniugutauruatun ittuq.

25 Taamna Hagar ittuq iḡḡisun Sinai-tun Arabia-mi ittuatun. Hagar atriqaqmiuq marrumiṇa nunaqqimik Jerusalem-mik. Taavrumatun iṇuich savaktaagruurut atakkii aṇalatitlutiṇ maligutaksramun.

26 Iḡlua sivunniugutauruaq patchisailaahuruq Agaayyutim qaisaṇa Christ-kun. Aasriiṇ aḡnaq atilik Sarah-mik taamna sivunniugutauruatun ittuq. Taamna Sarah atriqaqmiuq Jerusalem-mik qilaṇmiittuamik aakaupluni iluqaptikni. Taavrumuuna iṇuich patchisaitchut atakkii aṇalatitlutiṇ Christ-mun.

27 Takku aglausimaruq Agaayyutim uqaḡhani:

“Quviasrugiṇ aḡnaaq qitunḡitlaitchuatin!

Atuḡiṇ quvianakun nipitusilutin,

iḡṇisuktuaṇ atniḡṇaṇanik iḡlutunḡitchuatin!

Atakkii aḡnaq suksraakkauruaq qi-
tunḡaqaatlunḡniaqtuq
taavrumakḡa ilaqaatiqaqtuamiñ.” *Isaiah 54:1*

²⁸ Aniqatiumaan, pakma aḡalatinaiqsusri
maligutaksramun. Ililgaagiliutigaasri Agaayyutim
Isaac-tuntuuq piqutigiplugu Agaayyutim
akiqsruutaa.

²⁹ Aglaan inilḡaan iḡñiq aniruaq pisulhatigun
iñuich piyuaqligñiqsuq iḡñigmik aniruamik
Agaayyutim Irrutchigmigunlu pisulhagunlu.
Pakmanunaglaan taatnatunsuli ittuq.

³⁰ Sumik Agaayyutim uqalḡa uqaqaqpa?
“Aullaqtirrun savaktaagruk aḡnaq iḡñinalu, takku
savaktaagruum aḡnam iḡñina paitchaktaaqatau-
ruksraungitchuq iḡñinani patchisaitchuam aḡnam.”

³¹ Taatnaqhuta, aniqatiumaan,
ililgaagingitchaatigut savaktaagruum aḡnam, aglaan
pigigaatigut patchisaitchuam aḡnam.

5

¹ Christ-ḡum patchisaikkagigaatigut. Taatnaḡusri
makitavigisriun payanaḡusri iñuk patchi-
saiqsimaruatun, savaktaagrugiliutitqinḡniaqasri
maligutaksramun!

Iñuuniaḡitchi Atanḡiqsimaruatun

² Naalaḡnisitchi! Uvaḡa Paul ilitchuḡitqugipsi
uumiḡa: nalunaitḡutchiqsitkupsi Jew-ḡuruatun
nalaunnapkagñiaḡasugalusri sivuḡaani Agaayyutim,
Christ-mun anniqsuqtingiññiqsusri.

³ Kilitqilgitchiga kisupayaaq iñuk nalu-
naitḡutchiqsittuaq: Taamna iñuk tupiksrruksrau-
ruq iluqaitñik maligutaksranik.

4 Nalaunnasipkaqtausukkupsi Agaayyutim sivugaani tupiksriḭipsigun maliḡtaksramik, tammaigiksi Christ anniqsuutri sulī piinānikhusri ihuaqqutaaniñ Agaayyutim.

5 Aglaan uvagut, niḡiugaḡigikput Agaayyutmun nalaunnasripkaḡisiliḡput inmiñi ukpiqsriḭiptigun. Taamna utaqḡigikput ikayuutaagun Ipḡitchuam Irrutchim uvaptikni ittuakun.

6 Tunḡavigikaptigu Jesus Christ kisian iñuum nalunaitmiutaḡalḡhalu naagaqaa nalunaitmiutaiḡhalu suutaunḡitchuq, aglaan ukpiqsriḭiḡ savaaqaḡtuaḡ piḡpaksriḭikun.

7 Pillautaḡaluaḡtusri tupiksriḭiḡsri ilumutuuruamik. Kia nutqaḡtitpasri agaayyutikuḡiaḡiḡisitiñi?

8 Aglaan nalupḡinaitchuq Agaayyutim tuḡḡuḡtigikkapsi nutqaḡtiḡitkaasri.

9 Qaunatiḡiaḡiḡlugu ilisauttun naalaḡnikkaḡsi, takku itnaḡsimaruḡ “Mikiruuram puvlaksautim puvlagataḡtittaḡigaa iluḡaan qaḡḡiaksraq.”

10 Nalupḡisuutigiḡitchiga Atanikun isrummatiqāḡniaḡtilaaḡsi uvaptun isrummatiqapmatun. Agaayyutim anasiñḡuḡsaḡniaḡaa iñuk avatvaḡtitchiruaḡ ilipsitiñik, kisuugisikpan.

11 Aniqatiumaan! Suvaata Jew-ḡuruat piyuḡugaaḡpatḡa? Quliaḡtuāḡiḡiḡigiga iñuum nalunaitḡutchiruksrauḡha. Taamna ilumun inniḡpan ihuilliḡutiḡaḡayaitchuḡa iñuḡnik quliaḡtuaḡama Christ-ḡum tuḡḡḡhanik sannigutami.

12 Uvvatuḡ tamatkua akatchiruat ilipsitiñik igruiglich inḡmiknik.

13 Aniqatiumaan, Agaayyutim patchisaigaaasri.

Taatnamik killuliqitqinñiaqasri kanigruaqtapsigun, aglaan piqpakkutilikun savautilusri avatmun.

¹⁴ Tarra kamagigiksi iluqaan Agaayyutim maligutaksraña inuukapsi uumuuna, “Piqpagiyu-magiñ inuuniaqatin iliptun ililugu.”

¹⁵ Aglaan atniagutigupsi pisaanñatiaqsilusri lu avatmun, qaunatqiağigitchi! Piyaqquqtautiniaq-tusri avatmun taatna pigupsi.

*Savaaña Ipqitchuam Irrutchim Naagaqaa
Savaaña Kanigruaqtam*

¹⁶ Uumiña uqautigipsi, Ipqitchuamun Irrutchimun aňalatitchiun inuuhqisi. Taatnağupsi malinñuğutiyumiñaitchusri kipiñniugutaiñun kanigruaqtam.

¹⁷ Takku kanigruaqtam kipiñniugutai akitñaummatirut kipiñniugutaiñun Ipqitchuam Irrutchim, suli kipiñniugutai Ipqitchuam Irrutchim akitñaummatirut kipiñniugutaiñun kanigruaqtam. Taapkuak igluliugutiruk avatmun. Taatnamik patchisaiñgitchusri pitlaillugich sut pisukkaluakkasri.

¹⁸ Aglaan Ipqitchuamun Irrutchimun aňalatitnapsi, aňalatiqanğiqsusri maligutaksramik.

¹⁹ Kanigruaqtam malinñutraqtitkaatigut sayunağimun ilaqaqiağaluagumi, atlatuhigmun ilaqaatitkaluagumilu, qaayugñahigmunlu, aňalalguiğimnunlu uvaptiknik,

²⁰ putqatağimnunlu aanguanun, aňatkuuhigmunlu, uumikkutiligmunlu, sanmisihigmunlu, siqñatuağimnunlu, qatmiksaahigmunlu, uqavaağuuğimnunlu, avgumağimnunlu, inmikuağutmunlu,

21 piŋatuliġmunlu, iñuaqtuliġmunlu, im-
iliġuuliġmunlu, pivaallautigiplugu quvias-
runġniaġmunlu suli atlanik taatnatun ittuanun.
Uqautianikkaluaqmigigipsi sivuani, aasriiñ
kilikkipsi pakma, itna, tamatkua taatna piruat
itkumiñaitchut Agaayyutim añaayquqautaani.

22 Aglaali Ipqitchuam Irrutchim piqpak-
sripkaġaatigut quviatchauġiġmiglu, tutqiut-
miglu, manimmilgutmiglu, iħuaqqutriġmiglu,
nakuuliġmiglu, tuniqsimmatriġmiglu,

23 piisaanġiġmiglu suli aňalataalguliġmik
iñmun. Iñuk iñuuruaq tamatkunuuna
taluqsraġumiñaitchuq maliġutaksramik.

24 Aasrii tamatkua Christ-mun pigiliu-
tipkaqtuat kikiaktuutiniġaat kañiġruaqtat
pisugruaġutituummaan kipiġniġutituummaanlu.

25 Iñuuniaġvigiguptigu Ipqitchuaq Irrusriq, ki
aňalatitta Ipqitchuamun Irrutchimun.

26 Kamananġiħuta isrumaruksraunġitchugut
uvaptiknun, qinnaguksaġutingiġuta avatmun
siqñakkutingiġutalu.

6

Ikayuutititchi Avatmun

¹ Aniġatiumaan! Iħaksi aňuraukpan killukualikun
ilipsi aňalatittuani Ipqitchuamun Irrutchimun
utiġtitaksraġigiksi taamna iñuk piisaanġiħkun.
Aglaan qaunagilusri ilipsitñun, atakkii
aňiġusraaqtitpiaqmiusri.

² Ikayuutititchi avatmun sakiqniuhigmun iligupsi, akiyautilusri avatmun uqumailliugutipsigun. Taatnağupsi tupigillapiagñiağiksi maligutaksraq Christnum qaisañ.

³ Kiñapayaaq iñuk isrumagumi nakuutluñiluni atlaniñ, suungiññagmi, kinnillapiaqtuq inmiñun.

⁴ Iñullaa naipigtugli inmiñun Agaayyutim sivugaani surağalli nakuupmagaan. Surağalli nakuuniqpan isrumakkutigillautagñiaqtuq inmiñik. Kamasraagumiñaitchuğasriiñ nakuutluñiluni atlaniñ.

⁵ Atakkii iñullaa isivğikkauniaqtuq iñuuniağmigun.

⁶ Iñuk ilisautikkauruaq Agaayyutim uqałhiñik qaitchiruksraupmiuq ilisautiriuamun suurağmiñiñ.

⁷ Ukpisqasari, kia-unniiñ Agaayyun mitautigiymiiñaitchaa, atakkii iñuk akuqtuiñiaqtuq taatnatun aatchuiğmisun, atrilugu nunaliqiri katitchiñiaqtuq qanutchiñik nautchiikkağmiñik.

⁸ Taatnamik iñuk tunñaviqagumi inmiñun akuqtuiñiaqtuq piyaqquğmik isruitchuamik, aglaan iñuk ayalatiqagumi Ipqitchuamun Irrutchimun akuqtuiñiaqtuq iñuukigmik isruitchuamik.

⁹ Aasrii mingūutaillakput nakuurualiqiliq, takku qapinaitchupta Agaayyutim akiliiviksrañani akuqtuiñiaqtugut.

¹⁰ Taatnaqhuta, piviksraqaqtılaaptiktun ikayuğlavut iñupayaat, suvaluk tamatkua ukpqsriqatauruat.

11 Takkua, aglaich aglaatka anipiaqtut.
Taatnaġlugu ilitchuġitlasrigisi uvamnun
aglaaġitilaanjiñik.

12 Iñugiaktuat Jew-nuplutiñ ukpiqsirruat
isrumatqugaasri nalaunñanilutiñ tupigikamitrui
maligutaksraq. Aglaan nuyuaġniqsut
piyuaqsiuniagasarugalutiñ malikkumiñ Christ-
mik kikiaktuutikkauruamik. Taatnaqhutiñ
nunurigaasri nalunaitiñutchiqplusri.

13 Nalunaitiñutchiqurriruat malingitmigaat
maligutaksraq. Naagauvva kimmutigigaat nalu-
naitiñutchiñiksraqsi kamasraaġutigihñiñaguklugu
nalunaitiñutana timipsi.

14 Aglaan uqavigaagutiqaqtuna kisanik
sanniġutaagun Atannapta Jesus Christ-nun. Christ-
nuni tuquñhagun kikiaktuutriviñmi kanigruaqtat
tuquñaruq uvamni, suli pakma kanigruaqtam
anjalatlaiqñuna.

15 Tunñavigikaptigu Christ Jesus kisan
iñuum nalunaitmiutaqalhalu naagaqaa
nalunaitmiutaiñhalu suutaunġitchuq, aglaan
iñuum anniqsuqsimalha nutaamun iñuuhigmun
Christ-kun.

16 Iluqagmin anjalatauruat taavrumuuna
nutaakun Agaayyutim piksraqtaagigai tamatkua
iñuich, Israel-aagmiupiaġuqñugich. Tamatkua
Agaayyutim qiniñiñanalu ilunñuktanalu pigigaat.

17 Uvakñaniñaglaan kia-unniñ iñuum
pimaqñutitiñiñgillina, takku qilgut timimni
qiniñtitkaat savaktaagruupluna Ataniġmun Jesus-
mun.

18 Aniqatiumaan, iluaqqutrisaan Atannapta Jesus
Christ-nun nayugumagaasri. Taatnatuq.

46cece15-9127-50b3-bf07-88a1082e7ab6